

۱- با توجه به معنی کلمه‌ها شکل صحیح حروف را در جای خالی قرار دهید.

ن...راسد: نترسد   نکو...سیده: زشت و ناپسند   اف...ون: بیشتر   س...ست: سختی

ح...سار: دیوار و حفاظ دور باغ   ملا...غفت: محبت و مهربانی   سریق: راه و روش

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- به کسی که برنامه می‌نویسد ..... می‌گویند.

- به کسی که داستان می‌نویسد ..... می‌گویند.

○ به سوالات زیر پاسخ دهید.

۳- متادلف (هم معنی) کلمات زیر را بنویسید.

دکان: رهگذران: بیم: تازیانه: بذر: سرنگون شد:

۴- متضاد (مخالف) کلمات زیر را بنویسید.

۵- برای کلمه‌های زیر هم خانواده بنویسید.   شعر: عظیم:

۶- حروف بهم ریخته‌ی زیر را مرتب کنید، سپس با هر کدام جمله بسازید.

ا - ن - ظ - ت - ا - ر ..... جمله:

س - ر - و - ت ..... جمله:

۷- جمله‌ی زیر را با توجه به کلمات داده شده تغییر داده و بنویسید.

رهگذران، بی اختیار می‌ایستادند و عکس‌ها را تماشا می‌کردند.

الف) عابران:

ب) تصاویر:

*** تست های درس پازدهم ***

۱) هالکو چه زمانی به ایران حمله کرد ؟

- الف) چهل سال قبل از حمله ای مغول
ب) چهل سال بعد از حمله ای مغول
ج) همزمان با حمله ای مغول
د) هیجکدام

۲- کدام گزینه از مواردی که خواجه نصیر توسي برای جامعه لازم داشت نمی باشد ؟

- الف) شمشیر ○
ب) قلم ○
ج) عالم ○
د) دینار ○

۳) کدام گزینه در مورد خواجه نصیر توسي درست نیست ؟

- الف) ریاضی دان ، نویسنده و ستاره شناس بزرگ ایرانی بود
ب) رصدخانه مراغه را تاسیس کرد
ج) مدارس نظامی را تاسیس کرد
د) وزیر و مشاور هالکو بود

۴) چرا هالکو خواجه نصیر توسي را گرامی داشت ؟

الف) زیرا او به امور نظامی و کشورداری آگاه بود میدانست

ب) زیرا او رصدخانه ای مراغه را تاسیس کرد

ج) زیرا خود را نیازمند هوش و دانایی خواجه می داشت

د) گزینه های (الف و ج) درست است

۵) کدام گزینه (ترکیب و صفتی) نیست ؟

- الف) سرزمین های اسلامی ○
ب) خان بزرگ ○
ج) اکله ای امکانات ○
د) حمله ای خانمان سوز ○

۶) کدام گزینه غلط املایی ندارد ؟

- الف) خوان بزرگ ○
ب) صای محیب ○
ج) رسیدخانه ای مراغه ○
د) حرکت زیرکانه ○

۷) انهاد ، مفعول ، قید در جمله زیر به ترتیب کدام است .

بار دیگر نگرانی و اندوه قلب مردم را فشرد .

الف) بار دیگر ، قلب مردم ، نگرانی و اندوه ○
ب) نگرانی و اندوه ، بار دیگر ، قلب مردم ○

ج) نگرانی و اندوه ، قلب مردم ، بار دیگر ○
د) بار دیگر ، نگرانی و اندوه ، قلب مردم ○

۸) کدام گزینه واژه ای غیر ساده نیست ؟

- الف) هراس انگیز ○
ب) شبانگاه ○
ج) کتابخانه ○
د) خان بزرگ ○

۹) چند مفعول در عبارت زیر مشاهده می شود ؟

نشی فراهم آورد و دو تن را مأمور کرد تا آن را شبانگاه از بالی قلعه به پایین آندارد .

- الف) ۴ جمله ○
ب) ۳ جمله ○
ج) ۲ جمله ○
د) ۱ جمله ○

۱۰) کدام گزینه در مورد خواجه نظام الملک توسي صحیح نیست ؟

الف) وی حدود دویست سال پیش از خواجه نصیر می زیست

ب) موسس مدارس نظامی می باشد

ج) رصدخانه ای در شهر ری ساخت

د) در عصر مغول خدمات بسیار زیادی به علم و فرهنگ ایران کرد

تمرين

۱) به جای کلمه‌ی داخل پرانتز از کلمه‌ی مناسب دیگری استفاده کن.^۶

- در این هنگام (آشوب) ..... دیگر یزد خاست.

- اگر نیاز است (همت) ..... او نمود آن آثار از شمشاد از میان رفت.

- خواجه نصیر نویسنده کتابخانه امیر نبی (ابجاد کرد)

- هالکه، او، ای (گامی)، داشت، می‌داند خود کرد.

۲) جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کن.

..... مراجعته کردم

(گذر نامه) (سفر نامه) (لغت نامه) (ازندگی نامه)

- به کسی که می‌خواهد درباره ای موضوع علمی مطالعه کند، ..... می‌گویند.

(دانشمند) (مهندسی) (پژوهشگر) (نویسنده) (محقق)

- گاهی در یک کار از نظر دیگران استفاده می شود؛ به این کار ..... می گوییم:

(تحقيق) (مباحثه) (مطالعه) (مراجعة)

— به گفته‌ی خواجه نصیر، جامعه‌ای حفظ خود به جهت‌های نیازمند است؟

۳) حمله‌های زیست‌امعنی کن؟

- قلب مردم را در هم فشرد

- قلم از همه کارسازتر است

و به نسخه برداری و جمع آوری کتاب‌ها مشغول شد.

۴) ده کلمه‌ی دارای ارزش املایی از درس پازدهم انتخاب کن و یا آن یک متن خنده‌دار بنویس؟

❖ تست های درس

- 1) بیت رو به رو چند جمله دارد؟
 (الف) ۴ جمله (ب) ۳ جمله
 (ج) ۲ جمله
- پدر خنده بر گریه ام زد که هان!
- 2) شعر (وطن دوستی) سروده گیست؟
 (الف) ناصر خسرو (ب) اسدالله شعبانی
- آنها میخواستند این را که از آنها
گذاشتند و آنها را بگردانند.
- 3) جمله‌ی آب جویبار مثل اشک چشم زلال بود چه آرایه‌ی ادبی دارد؟
 (الف) تناسب (ب) تشبیه
- آب جویبار مثل اشک چشم زلال بود چه آرایه‌ی ادبی دارد؟
- 4) کدام گزینه از عناصر داستان نیست؟
 (الف) شخصیت‌ها (ب) پیام‌ها
- کدام گزینه از عناصر داستان نیست؟
- 5) مقصد سفر زاغ بور کجا بود؟
 (الف) یافتن مکانی سرسبز و خوش آب و هوای
 (ج) رفتن نزد خالی‌اده اش
- مقصد سفر زاغ بور کجا بود؟
- 6) مفعول در مصraig رو به رو کدام گزینه است؟
 (الف) منقار (ب) سختی
- منقار در مصraig رو به رو کدام گزینه است؟
- 7) کدام ترکیب با بقیه فرق دارد؟
 (الف) چتر زیبا و رنگارنگ
 (ج) برگ‌های پریشان درختان
- کدام ترکیب با بقیه فرق دارد؟
- 8) کدام گزینه "جمع" است؟
 (الف) پرندگان (ب) بادیان
- کدام گزینه "جمع" است؟
- 9) کدام گزینه ضرب المثل نیست؟
 (الف) کوه به کوه نمی‌رسد ، ادم به ادم می‌رسد
 (ج) میهن دوستی نشانه‌ی ایمان است
- کدام گزینه ضرب المثل نیست؟
- 10) یورش یعنی :
 (الف) فرمان (ب) حمله
- یورش یعنی :
- 11) کدام گزینه از قهرمانان ایرانی نیست؟
 (الف) سهراب (ب) رستم
- کدام گزینه از قهرمانان ایرانی نیست؟
- 12) در کدام گزینه مسند مشاهده می‌شود؟
 (الف) نبرد دلاوران ایرانی شگفت اور بود
 (ج) دلیرانه پیکار کردند
- در کدام گزینه مسند مشاهده می‌شود؟
- الوطن دوستی
- 1) وطن داری آموز از ماکیان
 (د) جمله
- 2) هشتگ ابتهاج
- 3) گزینه‌های الف و ب
- 4) متن داستان
- 5) رسیدن به وطن
- 6) یافتن دریا ، یا یک چشم زلال
به منقار آن سان به سختی گزید .
 (د) (م) در منقار
- 7) پانزی زیبا و پر از پرندگان
- 8) نسبیتی گرم و خشک
- 9) ماکیان
- 10) کوهسار
- 11) اسکندر
- 12) آریوبورزن
- 13) اطاعت
- 14) مزار
- 15) جوینده ، یابنده است
- 16) سالی که نکوست از بهارش پیدا شد
- 17) هزاران سرباز و سردار شجاع به خود دیده است
- 18) چیرگی دشمن را بر خانمان دید

❖ تعریف :

۱- دانش آموز عزیز با واژه‌ی دوست ۵ کلمه‌ی مرکب بساز و معنی آن‌ها را بنویس؟

۲- هر کلمه را به معنی مربوط به آن وصل کنید؟

- میهن دوست   کسی که هنر را دوست دارد
 هنر دوست   کسی که خدا را دوست دارد
 خدا دوست   کسی که میهن خود را دوست دارد

۳- دو کلمه مانند زیرین بنویسید

۴- جمله‌ی زیر را با استفاده از کلمه‌های داده شده تغییر بده.

- نبرد دلاوران ایرانی شگفت آور بود . جان خود را در راه وطن فدا کردند .

(جنگ).....

(شجاعان).....

(عجبیب).....

(میهن).....

۵- معنی جمله‌های زیر را بنویسید

- آفتاب ، تازه تاریکی شب را گنار زده بود .

- امیدها یکباره به نومیدی گرفتند .

- تاریکی بر همه جا سایه افکنده بود .

۶- بخوان و بیندیش ، آواری برای وطن ، پنج جمله که تشبيه در آن‌ها به کار رفته باشد پیدا کن و بنویس .

۷- پیام بخوان و بیندیش آوازی برای وطن را در دو سطر بنویس .

۸- راغ بور برای رسیدن به وطن از چه مکان‌هایی برای عبور گرد .

۹- نقشه‌ی عناصر داستان ، آوازی برای وطن را بکش و بنویس .

۱۰- شرح حال اسد الله شعبانی را بنویس (با توجه به قوانین شرح حال نویسی)

1- معنی کلمات زیر را بنویسید.

سروده:

ناگواره:

خوار:

انحاد:

ولایت:

جهان:

2- جملات درست را با علامت ✓ و جملات نادرست را با علامت ✗ مشخص نمایید.

الف - نابلوی عصر عاشورا ، اثر استاد فرشچیان است. □

ب - سعدی در یکی از مدارس نظامیه تحصیل کرده است. □

ج - دلوران دوران هشت سال دفاع مقدس از نام آوران معاصر کشورمان هستند. □

3- منظور از جمله‌ی «جامعه برای حفظ خود به شخصیت، قلم و دینار نیازمند است.» چیست؟

4- استاد امامی چه چیز را آفت هنر می‌دانست؟ چرا؟

واژه‌ی جدید

5- با ترکیب کلمات گروه الف و ب واژه‌ی جدیدی بسازید.

گروه الف : امید - آور - کزار - فروش - حافظ

گروه ب : سپاس - پر - نام - خدا - کتاب

6- کلمه‌های زیر را با حروف مناسب کامل کنید.

د - کار...از □

ج - ...من □

الف - معا...ر □

7- در جمله‌ی زیر فعل ، فاعل و صفت را مشخص کنید.

کتاب‌ها در قفسه‌های کتابخانه خیلی منظم و خوش‌نمایی شده بودند؟

8- برای کلمات زیر هم خانواده بنویسید.

معالجه : ..... علامه : .....
کریم : ..... محبوس : .....

9- جمله‌ی زیر را به زبان ساده بیان کنید.

«اطیا در معالجه عاجز ماندند.»

10- برای جمله‌ی گسترش یافته‌ی زیر یک جمله‌ی کوتاه بنویسید.

«در دشتی بزرگ ، پر وانهای با بالهای زیبا و خوشرنگ زندگی می‌کرد.»

۸- معنای کلمه‌ی «چو» و «چون» در هر عبارت چیست؟

- چون دیر شده بود، تاکسی گرفتم.

- مادرم چون ستاره‌ای می‌درخشد.

۹- معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

خوب در حال من، تأمل کن گفت: ای آشنا، بخش مرا

ریشه‌هایم ز خاک، بیرون است

چند روزی، مرا تحمل کن

۱۰- مفهوم مثل زیر را بنویسید. قدر عافیت، کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.

۱۱- یک بند درباره‌ی یکی از موضوعات زیر بنویسید. مهربانی - شجاعت - امام زمان(عج)

۱. جاهای خالی را با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک کامل کنید.

پادشاهی با غلام در کشتن نشد و غلام هرگز در را ندیده بود و (محنت - مهنت) کشت
نیازموده، گرد و زاری (در نباد - در نجاد) و لرزه بر اندامش افتاد، چندان که (ملاطفت -
ملاطفت) کردند، آرام نس گرفت و ملک از این حال آزرده گشت. حکیم در آن جا به ملک
گفت: «اگر فرمان دهن، من او را به (ظرفی - طرقی) خاشش گردانم».

۲. در بیت زیر دو غلط املایی وجود دارد، شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

خارج از ده دو گاج رویدند در کنار ختوط سیم پیام
آن دو را چون دو دوست من دیدند سالیان در از رهگران

۳. معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

(آشنا) (تأمل کن) (تاریخ) (متضاد واژه‌های زیر را بنویسید.
(آشنا #) (روزهای #) (یخش #)

۵. با حروف به هم ریخته یک کلمه‌ی معنادار بنویسید.

ان گ اه ن ← اج ک س ا ن ت

۶. با کلمه‌های به هم ریخته یک جمله بسازید.

با دو سال‌های دوست سال گاج بودند هم

۷. کلمه‌ی چون را در دو جمله با دو معنی متفاوت به کار ببرید.

چون:

چون: